

KAPITOLA 1

Probudit se je jako vstát z mrtvých. Pomalu procítá ze spánku. Ze tmy vystupují obrysy nábytku a budík zvoní jako pominutý. Ruth natáhne ruku a shodí ho na zem. Vyzvánění neustává. Ruth zasténá, posadí se a vytáhne roletu. Venku je ještě tma. Tohle není fér, napadne ji, a jakmile se chodidly dotkne studených parket, zachvěje se. V době kamenné chodili lidé spát, když slunce zapadlo, a vstávali za svítání. Co nás vede k přesvědčení, že žijeme správně? Včera večer usnula na pohovce při zprávách a pak se dověkla o patro výš, kde ponocovala nad detektivkou s inspektorem Rebusem, poslouchala v rádiu zahraniční zprávy a v duchu místo oveček počítala pohřebiště z doby železné, jen aby se ukolébala ke spánku. A teď tohle; vstává ještě za tmy a připadá si jako mrtvá. Něco prostě není v pořádku.

Ve sprše jí voda rozlepi víčka a připlácne vlasy k zádům. Je to jako křest. Rutini rodiče jsou Znovuzrození Křesťané a velcí fanoušci Křtu Ponořením (povinně psáno s velkými počátečními písmeny). Ruth chápe, co je na tom přitahuje, ale má to jeden háček – sama nevěří v Boha. Přesto se za ni rodiče Modlí (znovu s velkým písmenem), což by jí mělo poskytovat útěchu, jenže je jí to jedno.

Ruth se důkladně utírá ručníkem a zírá do zamženého zrcadla. Ví, co v něm uvidí, a to vědomí jí nepřináší o nic větší útěchu než modlitby rodičů. Má hnědé vlasy po ramena, modré oči, světlou pleť – a ať jakkoli balancuje na váze, kterou nedávno raději vyhostila do komory, pořád váží osmdesát kilo. Povzdechne si (moje váha mě nedefinuje,

tloušťka je jen stav mysli) a vymáčkne zubní pastu na kartáček. Má moc hezký úsměv, jenže teď se neusmívá, takže ani z toho žádnou velkou útěchu nenačerpá.

Bosa se vrací do ložnice. Má dnes přednášky, a tak se bude muset obléknout o něco formálněji než obvykle. Černé kalhoty, černý beztvářý top. Vybírá si oblečení, aniž by se na něj pořádně podívala. Miluje různé barvy a látky; upřímně řečeno má slabost pro flitry, nášivky z korálků a cokoli trpytivého. Z jejího šatníku byste to však nepoznali. Je to zarputilá řada černých kalhot a volných tmavých sak. Zásuvky prádelníku z borového dřeva jsou plné černých blůz, dlouhých propínacích svetrů a neforemných věcí. Než začala nosit velikost šestnáct, měla ráda džíny; teď dává přednost manšestrákům, samozřejmě černým. Džíny jsou pro ni stejně příliš mladistvé. Za rok jí bude čtyřicet.

Oblékne se a opatrně sejde ze schodů. Maličký dřevěný domek má úzké schodiště, které se podobá spíš žebříku než čemukoli jinému. „Ty nikdy nezdolám,“ prohlásila matka při své první a jediné návštěvě.

Nikdo se tě neprosí, odpověděla v duchu Ruth. Její domek má jen jednu ložnici, a tak se rodiče ubytovali v místním penzionu; neměli tedy vůbec žádný důvod chodit do prvního patra (v přízemí je toaleta, jenže těsně sousedí s kuchyní, a tak matce připadalo nehygienické ji používat). Schody vedou přímo do obýváku: je v něm podlaha z pís-kovaného dřeva, pohodlná pohovka s vybledlým potahem, velká televize s plochou obrazovkou a na každém volném prostoru knihy. Převážně bichle o archeologii, ale také detektivky, kuchařky, cestovní průvodce a romance o dokto-rech a sestřičkách. Ruth má pestrý vkus. Dodnes ji baví listovat dětskými knihami o baletu a jezdeckví, i když ani jedno nikdy nevyzkoušela.

V kuchyni je místo sotva na lednici a sporák, ale Ruth, přestože vlastní kuchařky, zřídka kdy vaří. Zapne varnou

konvici, dá chleba do topinkovače a navyklým pohybem pustí Radio 4. Pak si s poznámkovým blokem sedne na své oblíbené místo u okna. Za předzahrádkou s trávničkem pocuchaným větrem a polámaným modrým plotem se rozprostírá pustina, jen míle a míle mokřin, tu a tam porostlých zakrslými hlodášovými keři a zbrázděných úzkými zrádnými potůčky. V tuto roční dobu se občas na obloze objeví velká hejna kejhajících divokých hus s peřím dorůžova zbarveným vycházejícím sluncem. Dnes je však šedivé studené ráno a široko daleko není vidět jediného živého tvora. Všechno je světlé a vybledlé. Na obzoru, kde se bažina dotýká nebe, splývá šedozelená barva se šedobílou. Ještě dál je moře, tmavší šedá linie s racky vozíci se na vlnách. Je naprosto nevlídné a Ruth nemá ponětí, proč ho tolik miluje.

Jí topinku a pije čaj (má raději kávu, ale tu si dá až na univerzitě, kde mají pravé espresso). Při snídani listuje poznámkami k přednáškám, původně napsanými na počítači, ale navrch počmáranými spleť dalších zápisků v různých barvách. *Gender a prehistorická technologie, Lidské výrobky nalezené při vykopávkách, Život a smrt v mezolitu, Zvířecí kosti nalezené při vykopávkách*. Ačkoli je teprve začátek listopadu, brzy skončí zimní semestr a ji čeká poslední týden přednášek. Na okamžik si představí tváře svých studentů: vážné, soustředěné, trochu znuděné. Přednáší teď jenom postgraduátům a trochu se jí stýská po uvolněných, vtipných poznámkách mladších studentů, kteří chodí na přednášky rovnou z flámu. Její současní studenti jsou až moc horliví, po přednáškách ji zastavují, aby si s ní popovídali o Lindovském nebo Boxgroveském muži, a ptají se, jestli v prehistorické společnosti hrály ženy důležitou roli. Rozhlédněte se kolem sebe, chce se jí zakřičet, copak v *téhle* společnosti hrajeme důležitou roli? A proč by podle vás tlupa hladových lovců-sběračů měla být osvěcenější než my?

Vybaví si citát z *Myšlenek na každý den* a to jí připomene, že je načase odejít. Svým způsobem je Bůh jako iPod... Položí talíř a hrnek do dřezu a naplní misky kočce Sparky a kocouru Flintovi. Současně v duchu odpovídá na ironické otázky, které jí neustále běží hlavou. Jasně, jsem svobodná žena s nadváhou, žiju sama a chovám kočky. A co je na tom? A jasně, občas k nim mluvím, ale nepředstavuju si, že mi odpovídají, ani nepředstírám, že jsem pro ně něco víc než jen praktický dávkovač jídla. Jako na zavolanou se kočičími dvířky do místnosti protáhne velký rezavý kocour Flint a bez mrknutí na ni zírá zlatýma očima.

Máme Boha na seznamu naposledy hraných skladeb, nebo budeme muset občas zmáčknout SHUFFLE?

Ruth hledí Flinta a pak se vrátí do obývacího pokoje, aby si dala zápisky do batohu. Uváže si okolo krku červený šátek (svůj jediný barevný ústupek: i tlustí lidé si přece můžou kupovat červené šátky) a oblékne si bundu. Pak zhasne a vyjde z domku.

Rutin dřevěný domek je jedním z řady tří na kraji Saltmarshe. Jeden obývá správce ptačí rezervace, druhý luftáči, kteří přijíždějí v létě, jedí spoustu nezdravého grilovaného masa a parkují svoje terénní auto před Rutiným oknem. Na jaře a na podzim je cesta často zaplavená a uprostřed zimy bývá neprůjezdná. „Proč nebydlíš na nějakém pohodlnějším místě?“ ptají se jí často kolegové. „V King's Lynn je pár hezkých nemovitostí na prodej, anebo i v Blakey, pokud chceš být nablízku přírodě.“ Ruth nedokáže vysvětlit dokonce ani sama sobě, čím můžou ženu narozenou a vychovanou v jižním Londýně tolik okouzlovat nehostinná blata, liduprázdná přílivová oblast a výhled do zádumčivé pustiny. Do Saltmarshe ji poprvé přivedl výzkum, ale sama neví, co ji vlastně přimělo tu zůstat, když musí čelit takovému nesouhlasu. „Jsem tam zvyklá,“ odpovídá stručně. „A navíc, kočkám by vadilo stě-

hování. “ A lidé se smějí. Je to prostě stará dobrá Ruth, oddaná svým kočkám, které jí samozřejmě nahrazují děti; škoda že se nikdy nevdala, vždyť když se směje, tak jí to vážně moc sluší.

Dnes je silnice průjezdná, jen všudypřítomný vítr nafoukal na přední sklo Rutina auta tenkou vrstvičku soli. Rozstříkne koly vozu louži, aniž by si toho pořádně všimla, pomalu se kodrcá podél ohrazené pastviny a míří po klikaté silnici k vesnici. V létě se jí nad hlavou prolínají koruny stromů a vytvářejí tajuplný zelený tunel. Teď však ze stromů zbyly jen kostry a natahují holé paže k nebi. Ruth řídí trochu rychleji, než je rozumné, projíždí vesnicí, již tvoří čtyři domy a hospoda se zabeđenými dveřmi, a odbočuje směrem na King's Lynn. První přednášku má v deset. Zbývá spousta času.

Ruth přednáší na Univerzitě v severním Norfolku (její nevábná zkratka zní UNN), což je nová vysoká škola hned za King's Lynn. Vyučuje archeologii – na univerzitě je to nový obor – a specializuje se na forenzní archeologii, která je ještě novější. Šéf její katedry Phil často vtípkuje, že v archeologii není nikdy nic nového, a ona se tomu z povinnosti směje. Říká si, že je jen otázkou času, kdy si Phil dá na auto samolepku s nápisem *Archeologové všechno vyštrourají* nebo *Na archeologii nejste nikdy moc starý*. Ji ze všeho nejvíc zajímají kosti. Proč nemůže jít kostra na bungee jumping? Protože na to nemá nervy ani žaludek. Zná všechny podobné vtipy, ale pořád ještě se jim dokáže smát. Loni jí studenti darovali papírovou figurínu Kostry ze *Star Treku* v životní velikosti. Od té doby Kostra stojí na horní podestě schodiště a děsí kočky.

V rádiu někdo mluví o posmrtném životě. Proč vlastně lidé cítí potřebu věřit v nebe? Znamená to, že nebe opravdu existuje, anebo je to jen naše zoufalé přání? Rutini rodiče o nebi mluví, jako by ho důvěrně znali; jako o kosmickém

nákupním centru, kde se dobře vyznají a mají tam předplacený volný vjezd a kde se bude Ruth navždy smažit v podzemním parkovišti. Jestliže se tedy nerozhodne pro Znovuzrození, pochopitelně. Ruth dává přednost katolickému nebi. Pamatuje si ho ze školních výletů do Itálie a Španělska. Nebe s nadýchanými mraky, kadidlo a kouř, temnota a tajemno. Ruth se líbí všechno, co je monumentální: obrazy Johna Martina, Vatikán, obloha v Norfolku. Vyjde to všechno nastejno, myslí si jíživě, když vjíždí na školní pozemky.

Univerzita sestává z dlouhých nízkých budov propojených prosklenými chodbami. Za podobných šedivých rán, jaké je dnes, vypadá škola útulně, z oken dopadá na spoustu parkovacích míst máslově žluté světlo a chodník vedoucí k budově katedry archeologie a přírodních věd ozařují nízké lampy. Zblízka už škola tak dobrý dojem nedělá. Budovy jsou sice jen deset let staré, ale na betonové fasádě už se objevují praskliny, stěny pokrývá graffiti a dobrá polovina nízkých lamp nesvítí. Ruth si toho však sotva všimne. Zaparkuje na svém obvyklém místě a vyvleče z auta těžký ruksak – těžký proto, že je z poloviny plný kostí.

Stoupá ke své kanceláři po schodišti, páchnoucím vlhkostí, a přemítá o první přednášce: Zásady pro provádění archeologických vykopávek. I když jsou její studenti postgraduanti, většina má minimální nebo žádné zkušenosti s vykopávkami. Mnozí pocházejí ze zahraničí (univerzita potřebuje peníze) a promrzlá půda východní Anglie by jim způsobila kulturní šok. Proto je první oficiální vykopávky nečekají dřív než v dubnu.

Když na chodbě hledá kartu na otvírání dveří, blíží se k ní dva lidé. Jeden je Phil, šéf katedry, druhého nepoznává. Je vysoký a snědý, prošedivělé vlasy má ostríhané hodně nakrátko a působí tvrdě, uzavřeně a trochu nebezpečně, takže Ruth hned napadne, že to nemůže být student ani přednášející. Ustoupí, aby mohli projít, ale k jejímu pře-

kvapení se u ní Phil zastaví a promluví vážným tónem, v němž přesto zaznívá špatně skrývané vzrušení.

„Ruth. Někdo by se s tebou chtěl seznámit.“

Takže přece jen student. Ruth se chystá nasadit vlídný úsměv, ale Philova další slova jí ho zmrazí na rtech.

„Tohle je detektiv šéfinspektor Harry Nelson. Chce s tebou mluvit o vraždě.“